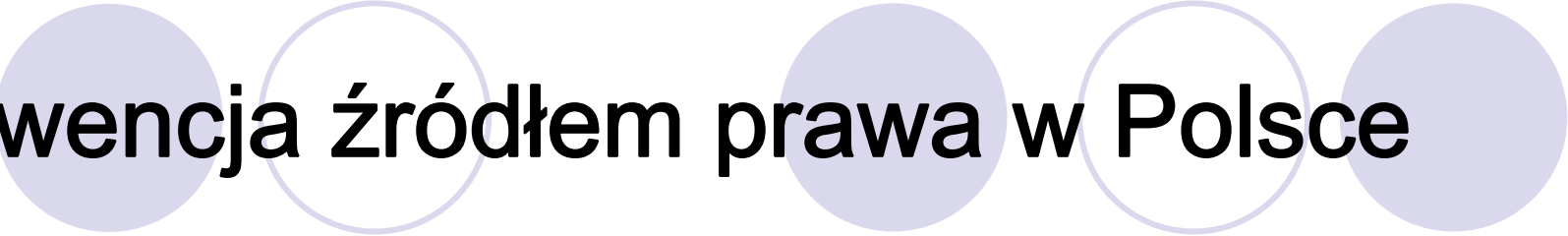

Konwencja Narodów Zjednoczonych

**z 13 grudnia 2006 r.
o prawach osób niepełnosprawnych**

Sławomir Piechota

Konwencja źródłem prawa w Polsce

Art. 87.1. Konstytucji RP

1. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są:
Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.

Konstytucja RP o stosowaniu Konwencji

Art. 91.

1. **Ratyfikowana umowa międzynarodowa**, po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, **stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana**, chyba że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy.
2. **Umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową.**
3. Jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami.

Droga do ratyfikacji Konwencji

- prawo budowlane i prawo o zagospodarowaniu przestrzennym (1994 r.);
- uchwała Sejmu RP z 1 sierpnia 1997 r. – Karta Praw Osób Niepełnosprawnych;
- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (1997 r.);
- Ustawa o psie przewodniku i psie asystującym;
- program Sejm bez barier (2009 r.);
- wzmocnienie ochrony wydzielonych miejsc parkingowych (mandat 500 zł + 5 pkt karnych – 2009 r.)...
- Ustawa o rentach dla medalistów Igrzysk Paraolimpijskich i Igrzysk Głuchych (2010 r.);
- dostosowanie organizacji wyborów do potrzeb osób niepełnosprawnych (2011 r.);
- Ustawa o języku migowym (2011 r.);

Bariery budowlane....

USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane

Art. 5. 1. Obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy [...] projektować i budować [...], zapewniając:

- (...) 4) **niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich;**

Art. 34. 3. Projekt budowlany powinien zawierać:

- 1) [...];
- 2) projekt architektoniczno-budowlany, określający funkcję, formę i konstrukcję obiektu budowlanego, [...] - **również opis dostępności dla osób niepełnosprawnych;**

Art. 59a. 1. Właściwy organ przeprowadza, na wezwanie inwestora, obowiązkową kontrolę [...].

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, obejmuje sprawdzenie:(...)

- f) **zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich - w stosunku do obiektu użyteczności publicznej i budynku mieszkalnego wielorodzinnego;**

Bariery budowlane c.d.....

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane metra i ich usytuowanie

- § 22. 1. **Na stacji metra zapewnia się co najmniej jedną trasę wolną od przeszkód łączącą wejścia i wyjścia, dostępne dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, z peronami pasażerskimi. Długość trasy wolnej od przeszkód powinna być możliwie najkrótsza.**
2. Trasa wolna od przeszkód może zawierać pochylnie lub dźwigi osobowe, jeżeli są one przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych [...].
3. **Trasa wolna od przeszkód powinna być wyraźnie oznaczona za pomocą informacji wizualnej. Informacje o trasie wolnej od przeszkód powinny być przekazywane co najmniej w jednym z następujących sposobów: znaki dźwiękowe i znaki rozpoznawane dotykiem, mapy w alfabecie Braille'a.**
4. Na całej długości trasy wolnej od przeszkód powinna przebiegać ścieżka dotykowa. [...].
6. Jeżeli w przebiegu trasy wolnej od przeszkód prowadzącej na peron pasażerski w zasięgu ręki znajdują się poręcze lub ściany, na tylnej części poręczy lub na ścianie na wysokości od 0,85 m do 1 m powinny być umieszczone informacje (na przykład numer peronu lub oznaczenie kierunku) w alfabecie Braille'a lub pismem wypukłym. Jedynymi dozwolonymi piktogramami rozpoznawanymi dotykiem są liczby i strzałki.
7. Posadzki tras wolnych od przeszkód powinny mieć właściwości przeciwodblaskowe.

Pies przewodnik

USTAWA z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Art. 20a. 1. Osoba niepełnosprawna wraz z psem asystującym ma prawo wstępu do obiektów użyteczności publicznej, w szczególności: budynków i ich otoczenia przeznaczonych na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz innych ogólnodostępnych budynków przeznaczonych do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynków biurowych i socjalnych.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również w środkach transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i wodnego oraz w innych środkach komunikacji publicznej.
3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie zwalnia osoby niepełnosprawnej z odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez psa asystującego.
4. Warunkiem skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, jest wyposażenie psa asystującego w uprząż oraz posiadanie przez osobę niepełnosprawną certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych.
5. Z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, może korzystać trener psa szkolonego na psa asystującego na podstawie zaświadczenia wydanego przez podmiot prowadzący szkolenie psów asystujących. Przepisy ust. 4 i 6 stosuje się odpowiednio.
6. Osoba niepełnosprawna nie jest zobowiązana do zakładania psu asystującemu kagańca oraz prowadzenia go na smyczy.

Medaliści Igrzysk Paraolimpijskich

USTAWA z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie

Art. 36. 1. Reprezentantom Polski:

- 1) na igrzyskach olimpijskich,
 - 3) **zakwalifikowanym na igrzyska paraolimpijskie lub zawody sportowe osób niepełnosprawnych odbywające się przed 1992 r., będące odpowiednikiem igrzysk paraolimpijskich,**
 - 4) **zakwalifikowanym na igrzyska głuchych lub zawody sportowe odbywające się przed 2001 r., będące odpowiednikiem igrzysk głuchych**
- przysługuje świadczenie pieniężne ze środków budżetu państwa, zwane dalej "świadczeniem". *[w 2016 roku wynosiło 2.623,38 zł – paraolimpijczycy: 251 osób].*
2. Świadczenie przysługuje osobie, która:
 - 1) **zdobyła co najmniej jeden medal** na zawodach sportowych, o których mowa w ust. 1;
 - 2) **ukończyła 40. rok życia;**
 - 3) nie uczestniczy we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez polski związek sportowy;
 - 4) ma obywatelstwo polskie; (....)
 4. Świadczenie przyznaje minister właściwy do spraw kultury fizycznej, w drodze decyzji, na wniosek osoby zainteresowanej.
 7. Świadczenie jest wypłacane co miesiąc przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw kultury fizycznej, począwszy od miesiąca, w którym świadczenie zostało przyznane.
 11. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz zawodów sportowych osób niepełnosprawnych odbywających się przed 1992 r., będących odpowiednikiem igrzysk paraolimpijskich, oraz zawodów sportowych odbywających się przed 2001 r., będących odpowiednikiem igrzysk głuchych, biorąc pod uwagę rangę sportową tych zawodów.

Język migowy i inne środki wsparcia komunikacji...

USTAWA z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się

Art. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) korzystania przez osoby uprawnione z pomocy osoby przybranej w kontaktach z organami administracji publicznej, jednostkami systemu, podmiotami leczniczymi, jednostkami Policji, Państwowej Straży Pożarnej i straży gminnych [...];
- 2) obsługi osób uprawnionych w kontaktach z organami administracji publicznej;
- 3) dofinansowania kosztów kształcenia osób uprawnionych, członków ich rodzin oraz innych osób mających stały lub bezpośredni kontakt z osobami uprawnionymi w zakresie polskiego języka migowego, systemu językowo-migowego i sposobów komunikowania się osób głuchoniewidomych na różnych poziomach;
- 4) monitorowania rozwiązań wspierających komunikowanie się i dostępu do nich.

Art. 2. 1. Ustawa dotyczy:

- 1) osób doświadczających trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się, zwanych dalej "osobami uprawnionymi",
- 2) członków rodzin osób uprawnionych,
- 3) osób mających stały lub bezpośredni kontakt z osobami uprawnionymi.

Język migowy i inne środki wsparcia komunikacji – c.d...

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) osobie przybranej - należy przez to rozumieć osobę, która ukończyła 16 lat i została wybrana przez osobę uprawnioną w celu ułatwienia porozumienia [...] i udzielenia jej pomocy w załatwieniu spraw w [...];
- 2) polskim języku migowym (PJM) - należy przez to rozumieć naturalny wizualno-przestrzenny język komunikowania się osób uprawnionych;
- 3) systemie językowo-migowym (SJM) - należy przez to rozumieć podstawowy środek komunikowania się osób uprawnionych, w którym znaki migowe wspierają wypowiedź dźwiękowo-artykulacyjną;
- 4) sposobach komunikowania się osób głuchoniewidomych (SKOGN) - należy przez to rozumieć podstawowy środek komunikowania się osób uprawnionych, w którym sposób przekazu komunikatu jest dostosowany do potrzeb wynikających z łącznego występowania dysfunkcji narządu wzroku i słuchu;
- 5) środkach wspierających komunikowanie się - należy przez to rozumieć rozwiązania lub usługi umożliwiające kontakt, w szczególności poprzez:
 - a) korzystanie z poczty elektronicznej,
 - b) przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS, MMS lub komunikatorów internetowych,
 - c) komunikację audiowizualną, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
 - d) przesyłanie faksów,
 - e) strony internetowe spełniające standardy dostępności dla osób niepełnosprawnych [...];

Język migowy i inne środki wsparcia komunikacji – c.d...

- Art. 12. 1. **Osoba uprawniona, o której mowa w art. 11 ust. 3, jest zobowiązana zgłosić chęć skorzystania ze świadczenia ze wskazaniem wybranej metody komunikowania się, do właściwego ze względu na właściwość sprawy organu administracji publicznej, co najmniej na 3 dni robocze przed tym zdarzeniem, z wyłączeniem sytuacji nagłych.**
2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być dokonane w formie określonej przez organ administracji publicznej, w sposób dostępny dla osób uprawnionych.
 3. Po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, organ administracji publicznej jest zobowiązany do zapewnienia obsługi osoby uprawnionej, w terminie przez nią wyznaczonym lub z nią uzgodnionym, na zasadach określonych w ustawie.
 4. Organ administracji publicznej, w przypadku braku możliwości realizacji świadczenia zawiadamia wraz z uzasadnieniem osobę uprawnioną, wyznaczając możliwy termin realizacji świadczenia lub wskazując na inną formę realizacji uprawnień określonych w niniejszej ustawie.

Język migowy i inne środki wsparcia komunikacji – c.d...

- Art. 19. 1. Tworzy się Polską Radę Języka Migowego [...].
2. Rada jest organem doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
3. Do zakresu działania Rady należy:
- 1) ustalanie rekomendacji w celu prawidłowego stosowania komunikacji migowej;
 - 2) upowszechnianie i promowanie wiedzy o języku migowym poprzez wspieranie inicjatyw promujących rozwiązania na rzecz osób uprawnionych i upowszechniających rozwiązania wspierające komunikowanie się;
 - 3) sporządzanie opinii o funkcjonowaniu przepisów ustawy, opiniowanie projektów dokumentów rządowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania osób uprawnionych;
 - 4) wskazywanie propozycji rozwiązań wpływających na funkcjonowanie osób uprawnionych, w tym związanych ze stosowaniem PJM, SJM i SKOGN.
- Art. 20. 1. Rada składa się z 17 członków, w tym z Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.
2. Członkiem Rady może zostać osoba znająca PJM, SJM lub SKOGN lub zajmująca się zawodowo tą problematyką.

Art. 23. 1. Kadencja Rady trwa 4 lata.

Art. 29. **Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2012 r.**

Wybory bez barier

USTAWA z dnia 5 stycznia 2011 r. **Kodeks wyborczy**

(...) **def. wyborca niepełnosprawny** - należy przez to rozumieć wyborcę o ograniczonej sprawności fizycznej, psychicznej, umysłowej lub w zakresie zmysłów, która utrudnia mu wzięcie udziału w wyborach.

Art. 16. § 1. Wójt podaje, w formie obwieszczenia, do wiadomości wyborców najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów informację o:

- 1) numerach oraz granicach stałych i odrębnych obwodów głosowania;
- 2) wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych dla danych wyborów;
- 3) **lokalach obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych.**

Wybory bez barier – c.d....

Przekazywanie informacji o wyborach wyborcom niepełnosprawnym

Art. 37a. § 1. Wyborca niepełnosprawny wpisany do rejestru wyborców w danej gminie ma prawo do uzyskiwania informacji o:

- 1) właściwym dla siebie okręgu wyborczym i obwodzie głosowania;
- 2) lokalach obwodowych komisji wyborczych,[...], znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania wyborcy niepełnosprawnego;
- 3) warunkach dopisania wyborcy niepełnosprawnego do spisu wyborców w obwodzie głosowania,[...] ;
- 4) terminie wyborów oraz godzinach głosowania;
- 5) komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów;
- 6) warunkach oraz formach głosowania.

§ 2. Informacje, o których mowa w § 1, przekazuje wójt lub upoważniony przez niego pracownik urzędu gminy w godzinach pracy urzędu, w tym telefonicznie, lub w drukowanych materiałach informacyjnych przesyłanych na wniosek wyborcy niepełnosprawnego, w tym w formie elektronicznej.

Art. 37b. § 1. Państwowa Komisja Wyborcza zamieszcza na stronie internetowej portalu, [...] informacje o uprawnieniach przysługujących wyborcom niepełnosprawnym na podstawie kodeksu, w formie uwzględniającej różne rodzaje niepełnosprawności.

§ 2. Państwowa Komisja Wyborcza sporządza w alfabecie Braille'a materiał informacyjny o uprawnieniach przysługujących wyborcom niepełnosprawnym na podstawie kodeksu i przekazuje go zainteresowanemu na żądanie.

Art. 37c. § 1. Obwieszczenia wyborcze umieszczane w lokalu wyborczym jak i poza nim oraz wyniki głosowania w obwodach głosowania i okręgach wyborczych powinny być zamieszczane w miejscach łatwo dostępnych dla osób niepełnosprawnych o ograniczonej sprawności ruchowej.

§ 2. Na prośbę wyborcy niepełnosprawnego członek obwodowej komisji wyborczej jest obowiązany przekazać ustnie treść obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów.

Wybory bez barier – c.d....

Art. 40a. § 1. Wyborca niepełnosprawny może głosować przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a.

Art. 53. Wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać inna osoba, z wyłączeniem członków komisji wyborczych i mężów zaufania.

Wybory bez barier – c.d....

Głosowanie przez pełnomocnika

Art. 54. § 1. Wyborca niepełnosprawny o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721) może udzielić pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu w wyborach, zwanego dalej "pełnomocnictwem do głosowania".

§ 3. Przepis § 1 stosuje się również do wyborcy, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 75 lat.

Wybory bez barier – c.d....

Głosowanie korespondencyjne przez wyborców niepełnosprawnych

- Art. 61a.** § 1. Wyborca niepełnosprawny o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności [...] może głosować korespondencyjnie.
- Art. 61c.** § 1. Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien być zgłoszony przez wyborcę niepełnosprawnego wójtowi do 21 dnia przed dniem wyborów.
- § 2. Zgłoszenie, o którym mowa w § 1, może być dokonane ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej (....)
- § 4. W zgłoszeniu, o którym mowa w § 1, wyborca niepełnosprawny może zażądać przesłania mu wraz z pakietem wyborczym nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a.
- Art. 61f.** § 1. Wyborca niepełnosprawny, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, otrzymuje z urzędu gminy pakiet wyborczy, nie później niż 7 dni przed dniem wyborów.
- § 4. Pakiet wyborczy, o którym mowa w § 1, doręcza się wyłącznie do rąk własnych wyborcy niepełnosprawnego, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru.
- § 5. Jeżeli odbierający nie może potwierdzić odbioru doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje odbierającego i przyczynę braku jego podpisu.
- § 6. W przypadku nieobecności wyborcy niepełnosprawnego pod wskazanym adresem doręczający umieszcza zawiadomienie o terminie powtórnego doręczenia w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania wyborcy. Termin powtórnego doręczenia nie może być dłuższy niż 3 dni od dnia pierwszego doręczenia.
- Art. 61h.** § 1. Wyborca niepełnosprawny głosujący korespondencyjnie po wypełnieniu karty do głosowania wkłada ją do koperty na kartę do głosowania, którą zakleja, a następnie kopertę tę wkłada do koperty zwrotnej łącznie z podpisanym oświadczeniem, [...], i przesyła ją do właściwej obwodowej komisji wyborczej.
- § 3. Wyborca niepełnosprawny do którego wysłany został pakiet wyborczy, o którym mowa w art. 61f § 1, może w godzinach głosowania osobiście doręczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji wyborczej w obwodzie głosowania, w którym jest wpisany do spisu wyborców.

Wybory bez barier – c.d....

Art. 186. § 1. Lokale obwodowych komisji wyborczych dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych zapewnia wójt, z tym że w każdej gminie co najmniej 1/3 lokali obwodowych komisji wyborczych powinna być dostosowana do potrzeb wyborców niepełnosprawnych.

§ 2. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego oraz Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia warunki techniczne, jakim powinien odpowiadać lokal obwodowej komisji wyborczej, tak aby został dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych.

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. – *ratyfikacja: 6 września 2012 r.*

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. – *ratyfikacja...*

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. – *ratyfikacja: 6 września 2012 r.*

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. – *ratyfikacja: 6 września 2012 r.*

Złożenie Sekretarzowi Generalnemu ONZ dokumentu ratyfikacji Konwencji przez Polskę

Nowy Jork, 25 września 2012 r.

Złożenie Sekretarzowi Generalnemu ONZ dokumentu ratyfikacji Konwencji przez Polskę

Nowy Jork, 25 września 2012 r.

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych

Preambuła

Artykuł 1: Cel

Artykuł 2: Definicje

Artykuł 3: Zasady ogólne

Artykuł 4: Obowiązki ogólne

Artykuł 5: Równość i niedyskryminacja

Artykuł 6: Niepełnosprawne kobiety

Artykuł 7: Niepełnosprawne dzieci

Artykuł 8: Podnoszenie świadomości

Artykuł 9: Dostępność

Artykuł 10: Prawo do życia

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych

- Artykuł 11: Sytuacje zagrożenia i sytuacje wymagające pomocy humanitarnej
- Artykuł 12: Równość wobec prawa
- Artykuł 13: Dostęp do wymiaru sprawiedliwości
- Artykuł 14: Wolność i bezpieczeństwo osobiste
- Artykuł 15: Wolność od tortur lub okrutnego, niehumanitarnego albo poniżającego traktowania lub karania
- Artykuł 16: Wolność od wykorzystywania, przemocy i nadużyć
- Artykuł 17: Ochrona integralności osobistej
- Artykuł 18: Swoboda przemieszczania się i obywatelstwo
- Artykuł 19: Prowadzenie życia samodzielnie i przy włączeniu w społeczeństwo
- Artykuł 20: Mobilność

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych

Artykuł 21: Wolność wypowiedania się i wyrażania opinii
oraz dostęp do informacji

Artykuł 22: Poszanowanie prywatności

Artykuł 23: Poszanowanie domu i rodziny

Artykuł 24: Edukacja

Artykuł 25: Zdrowie

Artykuł 26: Rehabilitacja

Artykuł 27: Praca i zatrudnienie

Artykuł 28: Odpowiednie warunki życia i ochrona socjalna

Artykuł 29: Udział w życiu politycznym i publicznym

Artykuł 30: Udział w życiu kulturalnym, rekreacji,
wypoczynku i sporcie

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych

Artykuł 31: Statystyka i zbieranie danych

Artykuł 32: Współpraca międzynarodowa

Artykuł 33: Wdrażanie i monitorowanie na szczeblu krajowym

Artykuł 34: Komitet do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych

Artykuł 35: Sprawozdania przedkładane przez Państwa Strony

Artykuł 36: Rozpatrywanie sprawozdań

Artykuł 37: Współpraca między Państwami Stronami a Komitetem

Artykuł 38: Stosunki Komitetu z innymi organami

Artykuł 39: Sprawozdanie Komitetu

Artykuł 40: Konferencja Państw Stron

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych

Artykuł 41: **Depozytariusz**

Artykuł 42: **Podpisanie**

Artykuł 43: **Zgoda na związanie się konwencją**

Artykuł 44: **Organizacje integracji regionalnej**

Artykuł 45: **Wejście w życie** *(30 dni po 20 ratyfikacji)*

Artykuł 46: **Zastrzeżenia**

Artykuł 47: **Poprawki**

Artykuł 48: **Wypowiedzenie**

Artykuł 49: **Dostępna forma**

Artykuł 50: **Teksty autentyczne** *(angielski, arabski, chiński, francuski, hiszpański i rosyjski)*

Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych

Preambuła

Państwa Strony niniejszej konwencji,

- (a) przywołując **zasady proklamowane w Karcie Narodów Zjednoczonych, które uznają przyrodzoną godność i wartość oraz równe i niezbywalne prawa wszystkich członków rodziny ludzkiej za podstawę wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie,**
- (b) uznając, że Narody Zjednoczone, w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz w Międzynarodowych Paktach Praw Człowieka, ogłosiły i uzgodniły, że **każdy ma prawo do korzystania ze wszystkich praw i wolności ustanowionych w tych dokumentach, bez jakiegokolwiek rozróżnienia,**
- c) **potwierdzając powszechność, niepodzielność, współzależność i powiązanie ze sobą wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz potrzebę zagwarantowania osobom niepełnosprawnym pełnego z nich korzystania, bez dyskryminacji,**
- (d)[...],

Konwencja... Preambuła – c.d.

- (e) uznając, że **niepełnosprawność jest pojęciem ewoluującym i że niepełnosprawność wynika z interakcji między osobami z dysfunkcjami a barierami wynikającymi z postaw ludzkich i środowiskowymi, które utrudniają tym osobom pełny i skuteczny udział w życiu społeczeństwa, na zasadzie równości z innymi osobami,**
- (f) [...], (g) [...],
- (h) uznając także, że **dyskryminacja kogokolwiek ze względu na niepełnosprawność jest pogwałceniem przyrodzonej godności i wartości osoby ludzkiej,**
- (i) uznając również różnorodność osób niepełnosprawnych,
- (j) uznając potrzebę popierania i ochrony praw człowieka wszystkich osób niepełnosprawnych, [...],
- (k) zaniepokojone, że **pomimo istnienia różnych rozwiązań i przedsięwzięć, osoby niepełnosprawne w dalszym ciągu napotykają na bariery w udziale w życiu społecznym jako równoprawni członkowie społeczeństwa oraz doświadczają naruszania praw człowieka we wszystkich częściach świata,**
- (l) uznając znaczenie współpracy międzynarodowej na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych w każdym kraju, szczególnie w krajach rozwijających się,

Konwencja... Preambuła – c.d.

- (m) uznając cenny wkład, obecny i potencjalny, osób niepełnosprawnych w ogólny dobrobyt i różnorodność społeczeństw, w których żyją oraz uznając, że popieranie pełnego korzystania przez osoby niepełnosprawne z praw człowieka i podstawowych wolności, a także pełnego udziału osób niepełnosprawnych wzmocni ich poczucie przynależności i przyczyni się do rozwoju zasobów ludzkich oraz postępu społecznego i gospodarczego oraz wykorzenienia ubóstwa,
- (n) **uznając znaczenie dla osób niepełnosprawnych ich indywidualnej samodzielności i niezależności, w tym wolności dokonywania wyborów,**
- (o) [...],
- (p) zaniepokojone trudnościami, jakie napotykają osoby niepełnosprawne, które są narażone na wielorakie lub wzmocnione formy dyskryminacji ze względu na przynależność rasową, kolor skóry lub płeć, język, religię, poglądy polityczne lub inne, pochodzenie narodowe, etniczne, autochtoniczne lub społeczne, sytuację majątkową, urodzenie, wiek czy inne okoliczności,
- (q) uznając, że niepełnosprawne kobiety i dziewczęta są często narażone, zarówno w środowisku rodzinnym, jak i poza nim, na większe ryzyko przemocy, naruszania nietykalności osobistej lub znieważania, opuszczenia lub zaniedbywania, znęcania się lub wykorzystywania,
- r) uznając, że niepełnosprawne dzieci powinny w pełni korzystać ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności, na zasadzie równości z innymi dziećmi oraz przywołując zobowiązania w tym zakresie przyjęte przez Państwa Strony Konwencji o prawach dziecka, (s) [...],

Konwencja... Preambuła – c.d.

- (t) zwracając uwagę na fakt, że większość osób niepełnosprawnych żyje w warunkach ubóstwa i uznając, w związku z tym, pilną potrzebę zajęcia się problemem negatywnego wpływu ubóstwa na osoby niepełnosprawne,
- (u) [...],
- (v) uznając znaczenie dostępności środowiska fizycznego, społecznego, gospodarczego i kulturalnego, dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji oraz do informacji i środków komunikacji celem umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności,
- (w) [...],
- (x) wyrażając przekonanie, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i jest uprawniona do ochrony przez społeczeństwo i państwo, a osoby niepełnosprawne i członkowie ich rodzin powinni otrzymywać niezbędną ochronę i pomoc umożliwiającą rodzinom przyczynianie się do pełnego i równego korzystania z praw przez osoby niepełnosprawne,
- (y) **wyrażając przekonanie, że powszechna i całościowa konwencja międzynarodowa, mająca na celu popieranie oraz ochronę praw i godności osób niepełnosprawnych, istotnie przyczyni się do zaradzenia głęboko niekorzystnej sytuacji społecznej osób niepełnosprawnych i będzie promować ich aktywność w sferze obywatelskiej, politycznej, gospodarczej, społecznej i kulturalnej, na zasadach równych szans, zarówno w krajach rozwijających się, jak i rozwiniętych,**
uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1: Cel

Celem niniejszej konwencji jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności.

Do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Artykuł 2: Definicje

W rozumieniu niniejszej konwencji:

„**Komunikacja**” obejmuje języki, wyświetlanie tekstu, alfabet Braille'a, komunikację przez dotyk, dużą czcionkę, dostępne multimedia, jak i sposoby, środki i formy komunikowania się na piśmie, przy pomocy słuchu, języka uproszczonego, lektora oraz formy rozszerzone (augmentatywne) i alternatywne, w tym dostępną technologię informacyjno-komunikacyjną.

„**Język**” obejmuje język mówiony i język migowy oraz inne formy przekazu niewerbalnego.

„**Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność**” oznacza **jakikolwiek różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na niepełnosprawność, którego celem lub skutkiem jest naruszenie lub zniweczenie uznania, korzystania z lub wykonywania wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności w dziedzinie polityki, gospodarki, społecznej, kulturalnej, obywatelskiej lub w jakiejkolwiek innej, na zasadzie równości z innymi osobami. Obejmuje to wszelkie przejawy dyskryminacji, w tym odmowę racjonalnego usprawnienia.**

„**Racjonalne usprawnienie**” oznacza konieczne i odpowiednie zmiany i dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku, w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.

„**Uniwersalne projektowanie**” oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. „Uniwersalne projektowanie” nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób niepełnosprawnych, jeżeli jest to potrzebne.

Artykuł 3: Zasady ogólne

Niniejsza konwencja opiera się na następujących zasadach:

- (a) **poszanowanie przyrodzonej godności, autonomii osoby, w tym swobody dokonywania wyborów, a także poszanowanie niezależności osoby,**
- (b) **niedyskryminacja,**
- (c) pełny i skuteczny udział w społeczeństwie i integracja społeczna,
- (d) poszanowanie odmienności i akceptacja osób niepełnosprawnych, będących częścią ludzkiej różnorodności oraz ludzkości,
- (e) **równość szans,**
- (f) **dostępność,**
- (g) równość mężczyzn i kobiet,
- (h) poszanowanie rozwijających się zdolności niepełnosprawnych dzieci oraz poszanowanie prawa dzieci niepełnosprawnych do zachowania tożsamości.

Obowiązki ogólne – art.. 4

1. Państwa Strony zobowiązują się do zapewnienia i popierania pełnej realizacji wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności wszystkich osób niepełnosprawnych, bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. W tym celu Państwa Strony zobowiązują się do:
 - (a) przyjęcia wszelkich odpowiednich środków ustawodawczych, administracyjnych i innych w celu wdrożenia praw uznanych w niniejszej konwencji,**
 - (b) podjęcia wszelkich odpowiednich środków, w tym ustawodawczych, w celu zmiany lub uchylecia obowiązujących ustaw, przepisów wykonawczych, zwyczajów i praktyk, które dyskryminują osoby niepełnosprawne,**
 - (c) uwzględniania wymogu ochrony i popierania praw człowieka w odniesieniu do osób niepełnosprawnych w każdej polityce i każdym programie działania,
 - (d) powstrzymywania się od angażowania się w jakiekolwiek działania lub praktyki, które są niezgodne z niniejszą konwencją i zapewnienia, że władze i instytucje publiczne będą działały zgodnie z niniejszą konwencją,
 - (e) podejmowania wszelkich odpowiednich działań w celu wyeliminowania dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność przez jakąkolwiek osobę, organizację lub prywatne przedsiębiorstwo,
 - (f) podejmowania lub popierania badań i wytwarzania oraz zapewnienia dostępności i korzystania z towarów, usług, wyposażenia i urządzeń uniwersalnie zaprojektowanych, [...], a także zobowiązują się do popierania zasady uniwersalnego projektowania przy tworzeniu norm i wytycznych,
 - (g) podejmowania lub popierania badań i tworzenia oraz popierania dostępności i wykorzystywania nowych technologii, w tym technologii informacyjno-komunikacyjnych, przedmiotów wspierających poruszanie się, urządzeń i wspomagających technologii, odpowiednich dla osób niepełnosprawnych, traktując priorytetowo technologie dostępne po przystępnych cenach,
 - (h) zapewniania osobom niepełnosprawnym dostępnej informacji o przedmiotach wspierających poruszanie się, urządzeniach i wspomagających technologiach, w tym nowych technologiach, a także o innych formach pomocy, usług i ułatwień,**
 - (i) popierania szkoleń specjalistów i personelu pracującego z osobami niepełnosprawnymi, w zakresie praw uznanych w niniejszej konwencji, tak aby lepiej świadczone były pomoc i usługi gwarantowane na mocy tych praw. [...]**
4. Żadne z postanowień niniejszej konwencji nie narusza jakichkolwiek rozwiązań, które bardziej sprzyjają realizacji praw osób niepełnosprawnych, a które przewiduje ustawodawstwo Państwa Strony lub prawo międzynarodowe obowiązujące to Państwo. Żadne z praw człowieka i podstawowych wolności uznanych lub istniejących w którymkolwiek z Państw Stron niniejszej konwencji na podstawie ustaw, konwencji, przepisów wykonawczych lub zwyczaju nie może być ograniczone lub uchylone pod pretekstem, że niniejsza konwencja nie uznaje takich praw lub wolności, lub uznaje je w węższym zakresie.

Artykuł 4 - Obowiązki ogólne

3. Przy tworzeniu i wdrażaniu ustawodawstwa i polityki celem wprowadzenia w życie niniejszej konwencji, a także w toku podejmowania decyzji w zakresie spraw związanych z osobami niepełnosprawnymi, **Państwa Strony będą ściśle konsultować się z osobami niepełnosprawnymi, a także angażować te osoby, w tym niepełnosprawne dzieci, w te procesy, za pośrednictwem reprezentujących je organizacji.**

Artykuł 23: Poszanowanie domu i rodziny

1. Państwa Strony podejmą efektywne i odpowiednie środki w celu likwidacji dyskryminacji osób niepełnosprawnych we wszystkich sprawach dotyczących małżeństwa, rodziny, rodzicielstwa i związków, na zasadzie równości z innymi osobami, w taki sposób, aby zapewnić:

[...] (b) uznanie **prawa osób niepełnosprawnych do podejmowania swobodnych i odpowiedzialnych decyzji o liczbie i czasie urodzenia dzieci** oraz do dostępu do dostosowanych do wieku edukacji i informacji dotyczących prokreacji i planowania rodziny, a także do środków niezbędnych do korzystania z tych praw,

(c) zachowanie zdolności rozrodczych przez osoby niepełnosprawne, w tym przez **dzieci**, na zasadzie równości z innymi osobami.

2. Państwa Strony zagwarantują prawa i obowiązki osób niepełnosprawnych w zakresie **opieki nad dziećmi**, kurateli, powiernictwa, adopcji lub podobnych instytucji, jeśli takie instytucje przewiduje ustawodawstwo krajowe; **we wszystkich przypadkach nadrzędne będzie dobro dziecka.** Państwa Strony **zapewnią osobom niepełnosprawnym odpowiednią pomoc w wykonywaniu obowiązków związanych z wychowywaniem dzieci.**

Artykuł 23: Poszanowanie domu i rodziny c.d....

3. Państwa Strony zapewnią dzieciom niepełnosprawnym jednakowe prawa do życia w rodzinie. Mając na uwadze realizację tych praw i w celu zapobiegania ukrywaniu, porzuceniu, zaniedbywaniu i segregacji dzieci niepełnosprawnych, Państwa Strony dostarczać będą odpowiednio wcześniej i wszechstronne informacje, oferować pomoc i usługi dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom.
4. Państwa Strony zapewnią, że **dziecko nie będzie odłączane od rodziców bez ich zgody**, z wyjątkiem sytuacji, kiedy właściwe władze, podlegające kontroli sądowej, postanowią, zgodnie z obowiązującym prawem i procedurami, że takie odłączenie jest konieczne ze względu na najlepszy interes dziecka. W żadnym przypadku nie można odłączać **dziecka** od rodziców z powodu jego niepełnosprawności lub niepełnosprawności jednego lub obojga rodziców.
5. **W przypadku, gdy najbliższa rodzina nie jest w stanie sprawować opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, Państwa Strony podejmą wszelkie wysiłki, aby zapewnić alternatywną opiekę przez dalszą rodzinę, a jeżeli okaże się to niemożliwe, w ramach społeczności w warunkach rodzinnych.**

Artykuł 24: Edukacja

1. **Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji.** W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, **Państwa Strony zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym,** zmierzające do:
 - (a) pełnego rozwoju potencjału oraz poczucia godności i własnej wartości, a także wzmocnienia poszanowania praw człowieka, podstawowych wolności i różnorodności ludzkiej,
 - (b) rozwijania przez osoby niepełnosprawne ich osobowości, talentów i kreatywności, a także zdolności umysłowych i fizycznych, przy pełnym wykorzystaniu ich możliwości,
 - (c) umożliwienia osobom niepełnosprawnym efektywnego udziału w wolnym społeczeństwie.
2. Realizując to prawo, **Państwa Strony zapewnią, że:**
 - (a) **osoby niepełnosprawne nie będą wykluczane** z powszechnego systemu edukacji ze względu na niepełnosprawność, a także, że dzieci niepełnosprawne nie będą wykluczane, ze względu na niepełnosprawność, z bezpłatnej i obowiązkowej nauki w szkole podstawowej lub z nauczania na poziomie średnim,
 - (b) **osoby niepełnosprawne będą korzystać z włączającego, bezpłatnego nauczania obowiązkowego wysokiej jakości,** na poziomie podstawowym i średnim, na zasadzie równości z innymi osobami, w społecznościach, w których żyją,
 - (c) **wprowadzane będą racjonalne usprawnienia,** zgodnie z indywidualnymi potrzebami,
 - (d) **osoby niepełnosprawne będą uzyskiwać niezbędne wsparcie,** w ramach powszechnego systemu edukacji, celem ułatwienia ich skutecznej edukacji,
 - (e) **stosowane będą skuteczne środki** zindywidualizowanego wsparcia w środowisku, które maksymalizuje rozwój edukacyjny i społeczny, zgodnie z celem pełnego włączenia.

Artykuł 24: Edukacja – c.d.

3. **Państwa Strony umożliwią osobom niepełnosprawnym** zdobycie umiejętności życiowych i społecznych, aby ułatwić im pełny i równy udział w edukacji i w życiu społeczności. W tym celu Państwa Strony będą podejmować odpowiednie środki, w tym:
 - (a) ułatwianie nauki alfabetu Braille’a, alternatywnego pisma, wspomagających (augmentatywnych) i alternatywnych sposobów, środków i form komunikacji i orientacji oraz umiejętności poruszania się, a także ułatwianie wsparcia rówieśników i doradztwa,
 - (b) ułatwianie nauki języka migowego i popieranie tożsamości językowej społeczności osób głuchych,
 - (c) zapewnienie, że edukacja osób, w szczególności dzieci, które są niewidome, głuche lub głuchoniewidome będzie prowadzona w najodpowiedniejszych językach i przy pomocy sposobów i środków komunikacji najodpowiedniejszych dla jednostki, a także w środowisku, które maksymalizuje rozwój edukacyjny i społeczny.
4. Aby wesprzeć realizację tego prawa, **Państwa Strony podejmą odpowiednie środki** w celu zatrudniania nauczycieli, w tym nauczycieli niepełnosprawnych, którzy mają kwalifikacje w zakresie używania języka migowego i/lub alfabetu Braille’a, oraz w celu szkolenia specjalistów i personelu pracujących na wszystkich szczeblach edukacji. [...]
5. **Państwa Strony zapewnią, że osoby niepełnosprawne będą miały dostęp do powszechnego szkolnictwa wyższego, szkolenia zawodowego, kształcenia dorosłych i możliwości uczenia się przez całe życie, bez dyskryminacji i na zasadzie równości z innymi osobami. W tym celu Państwa Strony zagwarantują, że zapewnione będą racjonalne usprawnienia dla osób niepełnosprawnych.**

Artykuł 26: Rehabilitacja

1. Państwa Strony podejmą skuteczne i odpowiednie środki, uwzględniając wsparcie wzajemnie udzielane sobie przez osoby niepełnosprawne oraz wsparcie udzielane przez inne osoby, w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania możliwie największej niezależności, pełnych zdolności fizycznych, intelektualnych, społecznych i zawodowych oraz pełnej integracji i udziału we wszystkich aspektach życia społeczeństwa. W tym celu Państwa Strony zorganizują, wzmocnią i rozwiną usługi i programy w zakresie wszechstronnej rehabilitacji, w szczególności w obszarze zdrowia, zatrudnienia, edukacji i usług socjalnych, w taki sposób, aby usługi i programy:

- (a) były dostępne od możliwie najwcześniejszego etapu i były oparte na multidyscyplinarnej ocenie indywidualnych potrzeb i potencjału,
- (b) wspierały udział i integrację w społeczeństwie oraz włączenie we wszystkie aspekty życia społeczeństwa, były dobrowolne i dostępne dla osób niepełnosprawnych możliwie blisko społeczności, w których żyją, w tym na obszarach wiejskich,

2. Państwa Strony będą popierać rozwój szkolenia wstępnego i ustawicznego specjalistów i personelu pracujących w usługach rehabilitacji.

3. Państwa Strony będą promować dostępność, znajomość i korzystanie w procesie rehabilitacji z urządzeń i technologii wspomagających, zaprojektowanych dla osób niepełnosprawnych.

Zastrzeżenia...

ZASTRZEŻENIE I OŚWIADCZENIE INTERPRETACYJNE DO KONWENCJI:

W momencie podpisywania Rzeczpospolita Polska złożyła następujące zastrzeżenie

„Rzeczpospolita Polska uznaje, że postanowienia artykułów 23.1 (b) i 25 (a) nie mogą być interpretowane w sposób uznający indywidualne prawo do aborcji lub nakładający na państwo obowiązek zapewnienia dostępności aborcji.”

Oświadczenie interpretacyjne, które zostało złożone w chwili składania dokumentu ratyfikacyjnego konwencji przez Rzeczpospolitą Polską

„Rzeczpospolita Polska oświadcza, że interpretuje art. 12 konwencji w sposób zezwalający na stosowanie ubezwłasnowolnienia, w okolicznościach i w sposób określony w prawie krajowym, jako środka, o którym mowa w art. 12 ust. 4, w sytuacji, gdy skutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego lub innego rodzaju zaburzeń psychicznych osoba nie jest w stanie kierować swoim postępowaniem.”

Zastrzeżenia...

Zastrzeżenia, złożone w chwili składania dokumentu ratyfikacyjnego:

„Art. 23 ust. 1 lit. a konwencji dotyczy uznania prawa wszystkich osób niepełnosprawnych, które są w odpowiednim do zawarcia małżeństwa wieku, do zawarcia małżeństwa i do założenia rodziny, na podstawie swobodnie wyrażonej i pełnej zgody przyszłych małżonków. Na podstawie art. 46 konwencji **Rzeczpospolita Polska zastrzega sobie prawo do niestosowania postanowienia art. 23 ust. 1 lit. a konwencji do czasu zmiany przepisów prawa polskiego.** Do momentu wycofania zastrzeżenia, osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wynika z choroby psychicznej albo niedorozwoju umysłowego, a która jest w odpowiednim do zawarcia małżeństwa wieku, nie będzie mogła zawrzeć związku małżeńskiego, chyba że sąd zezwoli na zawarcie małżeństwa stwierdzając, że stan zdrowia lub umysłu takiej osoby nie zagraża małżeństwu, ani zdrowiu przyszłego potomstwa i jeżeli osoba ta nie została ubezwłasnowolniona całkowicie. Uwarunkowania te wynikają z art. 12 §1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm..)”

„**Rzeczpospolita Polska rozumie, że artykuł 23 ust. 1 lit. b i artykuł 25 lit. a nie powinny być interpretowane jako przyznające jednostce prawo do aborcji czy też nakaz dla państw-stron zapewnienia dostępu do takiego prawa, z wyjątkiem kiedy jest to wyraźnie określone w prawie krajowym**”.

Monitorowanie wdrażania Konwencji

- Na szczeblu krajowym – **Rzecznik Praw Obywatelskich**:
<https://www.rpo.gov.pl/pl/osoby-z-niepelnosprawnoscia>;
- Na szczeblu międzynarodowym – **Komitet ds. Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ**: 18 ekspertów wybieranych na 4-letnią kadencję;
- **Sprawozdania szczegółowe z realizacji Konwencji państwa składają Komitetowi**: pierwsze po 2 latach od ratyfikacji, a następnie przynajmniej **co 4 lata** oraz gdy Komitet o to wystąpi.

**Konwencja NZ z 13 grudnia 2006 r. –
państwa strony:**

**Spośród 193 państw członkowskich
ONZ – Konwencję (stan: na 28.03.2017):**

- **podpisało: 160**
- **ratyfikowało: 172**

Protokół fakultatywny:

- **podpisało: 92**
- **ratyfikowało: 92**

więcej na:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

Nie ratyfikowały Konwencji...

- Irlandia,
- Monaco,
- USA,

a dopiero w ostatnim czasie:

- Finlandia (2016),
- Holandia (2016),
- Islandia (2016),
- ...

Karta parkingowa – nowe uregulowanie

- Ustawa z dnia 23 października 2013 r.
- Ograniczenie kręgu uprawnionych do **osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o ile mają znaczne trudności w samodzielnym poruszaniu się oraz placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych** (listę ustala minister).
- Karty wydawane są na **okres 5 lat** dla osób i na **okres 3 lat** dla placówek.

Karta parkingowa – nowe uregulowanie

- Centralna ewidencja kart parkingowych, jako element nowego CEPiK-u (od 2016/7 r. ?).
- **Kara grzywny 2 tys. zł za nieuprawnione użycie karty parkingowej** (oprócz mandatu 500 zł za zajęcie miejsca bez uprawnień i 5 punktów karnych).
- Określenie minimalnej liczby miejsc wyznaczanych na terenach postojowych dla pojazdów z kartą.
- **Stare karty ważne były do końca czerwca 2015 r., od 1 lipca 2015 wyłącznie nowe!**

Dziękuję za uwagę.

Sławomir Piechota

Posel na Sejm RP

***Przewodniczący Komisji ds. Petycji
Wiceprzewodniczący Parlamentarnego Zespołu
ds. Osób Niepełnosprawnych***

www.slawomirpiechota.pl